

Osiguravanje podataka i znanja radi ostvarenja
europskih ciljeva u području okoliša i klime

EEA i Eionet: Strategija za razdoblje 2021. – 2030.

Oblikovanje naslovnice: Pomilio Blumm
Naslovna fotografija: Pomilio Blumm
Izgled dokumenta: Pomilio Blumm – EEA

Pravna napomena

Sadržaj ove publikacije ne odražava nužno službena mišljenja Europske komisije ili drugih institucija Europske unije. Europska agencija za okoliš ni bilo koja osoba ili društvo koji djeluju u ime Agencije nisu odgovorni za moguću uporabu informacija sadržanih u ovoj publikaciji.

Autorsko pravo

© Europska agencija za okoliš, 2020.
Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora
Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2021.

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu. (<http://europa.eu>)

ISBN 978-92-9480-360-3
doi: 10.2800/92395

O Europskoj agenciji za okoliš i Eionetu

Europska agencija za okoliš (EEA) agencija je Europske unije. Naš je zadatak pružati pouzdane i neovisne informacije o okolišu i klimi. Europska unija donijela je uredbu o osnivanju Europske agencije za okoliš 1990., a Agencija je započela sa radom 1994. u Kopenhagenu. Uredbom je osnovana i Europska informacijska i promatračka mreža za okoliš (Eionet). Eionet je partnerska mreža EEA, njenih zemalja članica i zemalja suradnica. Eionet obuhvaća i europske tematske centre – konzorcije europskih organizacija koji raspolažu stručnim znanjima u konkretnim područjima povezanim s okolišem i koji podupiru zemlje članice EEA i Eioneta.

U svrhu potpore kreiranju politika u Europi blisko surađujemo s nacionalnim i europskim institucijama, a posebno s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Vijećem Europske unije.

eea.europa.eu/about-us

Europska agencija za okoliš
Kongens Nytorv 6,
1050 Kopenhagen K,
Danska

Tel: +45 33 36 71 00
Mrežne stranice: eea.europa.eu/hr

Osiguravanje podataka i znanja radi ostvarenja
europskih ciljeva u području okoliša i klime

EEA i Eionet: Strategija za razdoblje 2021. – 2030.

U ovom se dokumentu iznose vizija i strateški ciljevi koji će u sljedećim desetljećima oblikovati rad Europske agencije za okoliš i Europske informacijske i promatračke mreže za okoliš. Aktivnosti će se provoditi u pet područja rada utvrđenih u dokumentu. Detaljnije informacije o konkretnim aktivnostima navest će se u Pojedinačnim programskim dokumentima

Europska agencija za okoliš i Europska informacijska i promatračka mreža za okoliš

Pružanje saznanja o europskom okolišu i klimi utemeljenih na dokazima

O nama

Europska agencija za okoliš (EEA) i Europska informacijska i promatračka mreža za okoliš (Eionet) od 1994. europskim građanima i kreatorima politika pružaju podatke i informacije o okolišu i klimi u Europi. Danas naša opsežna mreža povezuje stotine institucija iz 38 zemalja članica i zemalja suradnica.

Zajedno smo stvorili opsežnu bazu znanja u okviru koje se razmjenjuju rezultati mjerenja kvalitete zraka iz cijele Europe gotovo u stvarnom vremenu, dokumentiraju kretanja i predviđanja emisija stakleničkih plinova, iznose satelitski podatci o zemljišnom pokrovu te daju integrirane procjene stanja okoliša i klime u Europi.

Zbog čega su EEA i Eionet jedinstveni?

- **Mreža usmjerena na dodavanje vrijednosti:** povezivanje institucija u cijeloj Europi te određivanje referentnih vrijednosti, izgradnja kapaciteta, pojednostavljenje postupaka i razmjena primjera najbolje prakse.
- **Podatkovna infrastruktura:** inovativna infrastruktura za e-izvješćivanje za potrebe nacionalnih i međunarodnih tokova podataka poduprta postupcima osiguravanja kvalitete.
- **Znanje utemeljeno na podatcima:** obuhvaća procjene, pokazatelje i analize napretka u dostizanju ciljnih vrijednosti s pomoću najopsežnijeg i najnovijeg skupa podataka o temama povezanim s okolišem i klimom.
- **Potporna politikama:** dokazana uloga u osiguravanju znanja, koja se temelji na bliskoj suradnji s kreatorima politika u cijeloj Europi i pridonosi ključnim postupcima na svjetskoj razini.
- **Analitička stručnost:** sposobnost ocjenjivanja napretka, izgleda, pokretača promjena i potencijalnih odgovora u okviru politika, pri čemu je obuhvaćen širok raspon tema povezanih s okolišem i klimom.

Odgovor na buduće izazove

Jačanje otpornosti zahtjeva ambiciozne politike utemeljene na znanju primjenjivom u praksi.

U sljedećem će se desetljeću Europa morati suočiti s dosad neviđenim okolišnim i klimatskim izazovima, a istodobno poticati oporavak od gospodarskih i društvenih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Europski zeleni plan i s njim povezane mjere za poticanje zelenog oporavka sadržavaju ambiciozne ciljeve Europske unije i europskih zemalja kako bi se odgovorilo na te izazove. U tu svrhu utvrđeni su dugoročni ciljevi s konkretnim ciljnim vrijednostima i uspostavljeni novi financijski instrumenti.

U Europskom izvješću o okolišu – stanje i izgledi (SOER 2020.), kojeg je izradila EEA, ističe se potreba za sustavnim odgovorima na ekološke i klimatske izazove mjerama u nekoliko područja. Za ostvarenje znatnijih poboljšanja nužna je potpuna provedba postojećih politika u području okoliša i klime. Usto, potpuna integracija ciljeva održivosti u društveno-gospodarske politike i mjere pomoći će u ostvarenju troškovno učinkovite i pravedne tranzicije prema održivosti. Osim toga, Europa treba stvoriti uvjete za održivije načine života. Za to je potrebna veća javna svijest o učincima potrošnje te uključivanje tvrtki u potporu potrebnim tranzicijama. Brojni ciljevi neće se ostvariti bez koordiniranih mjera na svjetskoj razini, što znači da će Europa morati iskoristiti svoj utjecaj u susjednim zemljama i na svjetskoj razini.

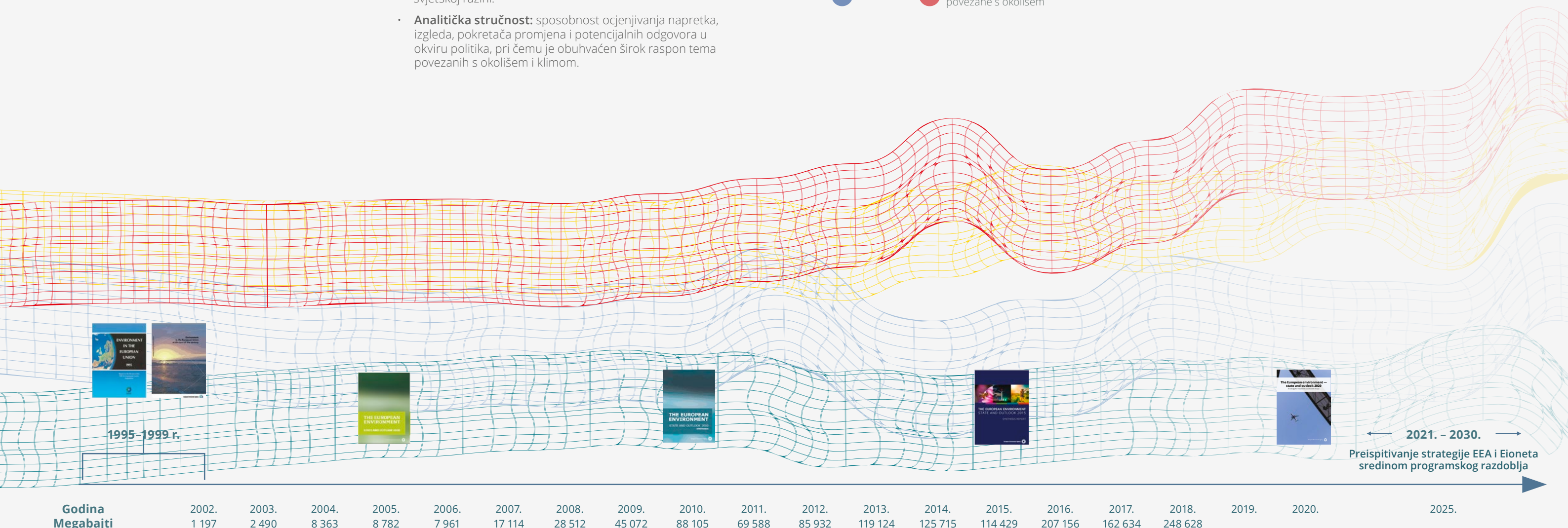
Odluke kreatora politika, poduzeća i građana tijekom sljedećeg desetljeća odredit će kada će i kako Europa ostvariti svoje ciljeve. Strategija EEA i Eioneta za razdoblje 2021. – 2030. olakšat će donošenje tih odluka pružajući saznanja o kretanjima, izgledima i rješenjima za održivu Europu koja su primjenjiva u praksi.

Velika ekspanzija podataka

Uzimajući 2002. kao polaznu točku (pokretanje sustava Reportnet-a), grafički prikaz upućuje na stalan rast količine dobivenih podataka o četiri teme povezane s okolišem.

Danas raspolažemo s gotovo 250 puta više podataka nego 2002.

EEA i Eionet strategija za razdoblje 2021. – 2030.

Osiguravanje podataka i znanja radi ostvarenja europskih ciljeva u području okoliša i klime

Što želimo ostvariti: viziju za 2030.

EEA i Eionet omogućit će postizanje održivosti u Europi na temelju pouzdanih i u praksi primjenjivih saznanja za donošenje objektivnih odluka o prioritetima i rješenjima u skladu s ambicioznim ciljevima iz europskih politika.

Širenje dosega na zemlje koje nisu članice Eioneta

Da bi se ostvarili ciljevi Europskog zelenog plana, Europa mora djelovati globalno, zajedno sa svojim susjedima i partnerima. U tu svrhu aktivirat ćemo stručnjake i resurse, posebno u zemljama zapadnog Balkana i neposrednom europskom susjedstvu.

Ciljevi europske politike u pogledu okoliša i klime

Rad na pitanjima okoliša i klime najvažniji je zadatak našeg doba. Da bi se osigurala održiva budućnost, u inicijativama politike, uključujući Europski zeleni plan, poziva se na ostvarenje sljedećih ciljeva:

- zaustavljanje gubitka bioraznolikosti i obnavljanje ekosustava
- postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova 2050. i klimatske otpornosti
- ostvarenje cilja nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš
- ostvarenje resursne učinkovitosti u kružnom gospodarstvu
- uključivanje održivosti u sve politike EU.

Imat ćemo središnju ulogu u podupiranju ekoloških i klimatskih mjera na temelju tih ključnih europskih politika i u provedbi 8. programa djelovanja za okoliš.

Isto tako, podupirat ćemo aktivnosti na svjetskoj razini, uključujući Program održivog razvoja do 2030. i Ciljeve održivog razvoja.

Kako ćemo djelovati: strateški ciljevi

SC1 Podupiranje provedbe politika i tranzicije prema održivosti

Kreiranje znanja utemeljenog na dokazima kao doprinos provedbi politika te razvoju novih inicijativa kako bi se ubrzala tranzicija prema održivosti i povećali njezini razmjeri.

SC2 Pravodobni doprinos rješenjima za pitanja povezana s održivošću

Pružanje ciljanih ulaznih podataka za potrebe politika i javnih rasprava, razvrstavajući i priopćavajući saznanja o odgovorima, uključujući inovativna rješenja za društvene izazove.

SC3 Gradnja čvršćih mreža i partnerstava

Jačanje naše mreže aktivnijim uključivanjem na državnoj razini i suradnja s drugim vodećim organizacijama radi lakše razmjene znanja i stručnih iskustava.

SC4 Potpuno iskorištavanje potencijala podataka, tehnologije i digitalizacije

Prihvatanje digitalizacije, uključujući nove tehnologije, veliku količinu podataka, umjetnu inteligenciju i promatranje Zemlje, kojima će se dopuniti i eventualno zamijeniti postojeći izvori informacija da bi se bolje poduprlo donošenje odluka.

SC5 Doprinos ostvarenju naših zajedničkih ambicija

Razvoj struktura, stručnih znanja i kapaciteta na razini naše mreže kako bi se ispunile rastuće potrebe za znanjem, osiguranje i diversifikacija resursa potrebnih za ostvarenje naše zajedničke vizije.

Što ćemo učiniti: područja rada

Donosit ćemo u praksi primjenjiva saznanja iz pet područja rada. Ta međusobno povezana područja rada obuhvatit će europske proizvodne sektore (uključujući poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i industriju) te sustave proizvodnje i potrošnje (energija, mobilnost, hrana i zgrade):

Bioraznolikost i ekosustavi

Suočena s daljnjim gubitkom bioraznolikosti i degradacijom ekosustava, Europa želi vratiti prirodu u naše živote. Pratit ćemo tu tranziciju te podupirati provedbu i evaluaciju mjera u tom području, uključujući razvoj rješenja utemeljenih na prirodi.

Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba na njih

Klimatske promjene događaju se sada i nastavit će se u desetljećima koja dolaze. Europa namjerava do 2050. postići klimatsku neutralnost te postati otpornija na klimatske promjene i manje podložna njima. Pratit ćemo tu tranziciju te podupirati razvoj, provedbu i evaluaciju politika i mjera u tom području.

Ljudsko zdravlje i okoliš

Ocjenjivat ćemo učinke koje onečišćivači okoliša i klimatske promjene u Europi imaju na ljudsko zdravlje te povećati svoje razumijevanje socijalnih i demografskih čimbenika koji utječu na izloženost i ranjivost europskih građana. Podupirat ćemo ambiciozne europske ciljeve u pogledu nulte stope onečišćenja te provedbu s time povezanih mjera na europskoj i nacionalnoj razini.

Kružno gospodarstvo i upotreba resursa

Pratit ćemo napredak europske tranzicije prema kružnom gospodarstvu te time ostvarene koristi za okoliš i klimu. Ocjenjivat ćemo europska nastojanja u pogledu smanjenja učinaka potrošnje i proizvodnje sirovina, proizvoda, usluga i otpada u našem društvu.

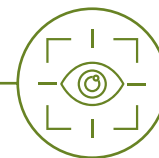

Kretanja, izgledi i odgovori u pogledu održivosti

Svoje ambiciozne ciljeve možemo ostvariti samo poticanjem korjenitih promjena u načinu života i obrascima potrošnje i proizvodnje koje pokreću aktualno neodrživa kretanja. Ocjenjivat ćemo kretanja i izgled s obzirom na sve prioritete, sektore, sustave i politike u području okoliša te dionike uključiti u inovacije i druge odgovore potrebne za ostvarenje Europskog zelenog plana.

VIZIJA

Vizija EEA i Eioneta za 2030.

Postići održivost u Europi oslanjajući se na pouzdano i u praksi primjenjivo znanje za donošenje utemeljenih odluka o prioritetima i rješenjima u pogledu okoliša i klime.

Zajednička vizija za održivu Europu

Naša je vizija postići održivost u Europi oslanjajući se na pouzdano i u praksi primjenjivo znanje za donošenje utemeljenih odluka o prioritetima i rješenjima u pogledu okoliša i klime u skladu s ambicioznim ciljevima iz europskih politika.

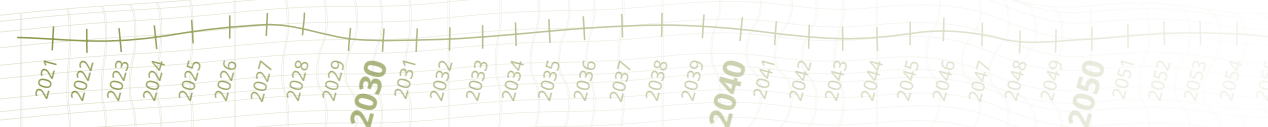
EEA i Eionet zajedno će činiti vodeću mrežu za razmjenu znanja o pitanjima okoliša i klime relevantnog u kontekstu politika na razini Europske unije i država članica.

Naša misija

Naša je misija ocjenjivati podatke i informacije, davati relevantna i pravodobna mišljenja o napretku prema ostvarenju ciljeva okolišne i klimatske održivosti te željenih društvenih tranzicija, kao i osiguravati neprekidno praćenje radi potpune provedbe odgovarajućih okolišnih i klimatskih politika.

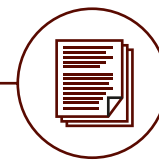
Svjesni smo da će se ambiciozni europski ciljevi u pogledu okoliša i klime ostvarivati donošenjem niza odluka i odabirom međusobno povezanih opcija na različitim razinama – europskoj, regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj – što će zahtijevati našu suradnju s ključnim partnerima i drugim organizacijama. U provedbi naših programa rada blisko ćemo surađivati s drugim pružateljima znanja.

Kako bismo ostvarili veći učinak, dodatno ćemo se usmjeriti na ciljanu i pravodobnu komunikaciju kako bismo osigurali široku prihvaćenost među donositeljima odluka i u javnosti.

STRATEŠKI CILJ 1

Podupiranje provedbe politika i tranzicije prema održivosti

Kreiranje znanja utemeljenog na dokazima kao doprinos provedbi politika te razvoju novih politika kako bi se ubrzala tranzicija prema održivosti i povećali njezini razmjeri

Naše znanje, utemeljeno na najnovijim znanstvenim spoznajama i provjereno kvalitetnim podacima, pomoći će Europi, odnosno Europskoj uniji, njezinim državama članicama te drugim EEA zemljama članicama i zemljama suradnicama, u ostvarenju ciljeva politike, uključujući one koji su utvrđeni u Europskom zelenom planu, 8. programu djelovanja za okoliš i obvezama preuzetima na svjetskoj razini.

Europska agencija za okoliš i Europska informacijska i promatračka mreža za okoliš činit će sljedeće:

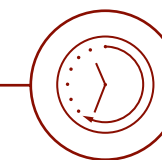
- kreirati znanje kojim se olakšava provedba politika te pridonosi razvoju novih inicijativa kojima se može ubrzati tranzicija prema održivosti i povećati njezini razmjeri
- nastaviti razvijati i primjenjivati svoj široki raspon visokokvalitetnih skupova podataka dugih vremenskih serija kojima se podupiru brojne ekološke i klimatske politike
- osiguravati primjenu najboljih dostupnih znanstvenih metoda uključivanjem Znanstvenog odbora EEA i šire znanstvene zajednice
- razvijati i dijeliti znanje o ključnim pitanjima i rješenjima povezanim s održivošću na razini sustava za energiju, mobilnost, hranu i izgrađeni okoliš
- baviti se širim pitanjima i prilikama povezanim s tranzicijom prema održivosti na europskoj i nacionalnoj razini, uključujući subjekte koji omogućuju promjene, kao što su financijski sektor i gradovi
- jačati svoj kapacitet za doprinos evaluaciji politika i mjera.

Prioritet je ove Strategije poduprijeti uključivanje znanja o okolišu i klimi u gospodarske politike, politike prostornog planiranja i politike socijalne kohezije, uključujući dobivanje boljeg uvida u dinamiku odnosa Europe i svijeta te njihovo značenje za provedbu politika u Europi.

Tijekom razdoblja 2021. – 2030. podupirat ćemo i relevantne postupke oblikovanja politika EU, kao što su Europski semestar i pregled provedbe politike povezane s okolišem, uz bolja saznanja o primjerice ključnim kretanjima i pokazateljima, troškovno učinkovitim postupcima provedbe i mogućnosti unaprjeđenja društvenih inovacija da bi se ostvarili ciljevi održivosti.

STRATEŠKI CILJ 2

Pravodobni doprinos rješenjima za pitanja povezana s održivošću

Pružanje ciljanih ulaznih podataka za potrebe politika i javnih rasprava razvrstavajući i priopćavajući saznanja o odgovorima, uključujući inovativna rješenja za društvene izazove

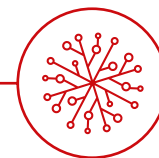
Utjecaj i učinak znanja mreže EEA-Eionet ovisit će o našoj mogućnosti i sposobnosti da to znanje uključimo u relevantne javne rasprave i rasprave o politikama u pravo vrijeme i u pravom obliku. U tu ćemo svrhu poduzeti sljedeće:

- povećati svoju sposobnost praćenja i prepoznavanja novih problema te brzog aktiviranja odgovarajućeg znanja kojim raspolaže naša mreža i drugi partneri
- povećati svoje kapacitete za neposredan odgovor na zahtjeve kreatora politika u pogledu informacija
- razmjenjivati inovativna rješenja koja se provode na različitim razinama upravljanja u europskim zemljama
- razvijati i pružati svoje znanje kreatorima politika i javnosti u oblicima koji najviše odgovaraju njihovim potrebama kako bi se omogućila šira prihvaćenost i upotreba pri donošenju odluka
- stalno razvijati komunikacijske pristupe, kanale i alate kako bi se osiguralo da znanje bude razumljivo, dostupno i pristupačno svima, a istodobno jačati svoje kapacitete za aktivnu suradnju s građanima.

Istraživači, stručnjaci, donositelji odluka, tijela za financiranje, gradovi i organizacije civilnog društva surađivat će i aktivno sudjelovati u procesima tranzicije.

STRATEŠKI CILJ 3

Gradnja čvršćih mreža i partnerstava

Jačanje naše mreže aktivnijim uključivanjem na razini država i suradnja s drugim vodećim organizacijama radi lakše razmjene znanja i iskustava

EEA i Eionet povezuju stotine organizacija, odnosno europskih institucija, javnih tijela i istraživačkih ustanova, iz cijele Europe. Naša mreža obuhvaća sve države članice EU, zemlje u procesu pristupanja EU te nekoliko zemalja koje nisu članice EU.

Činimo jedinstvenu mrežu znanja te pouzdanim podacima, analitičkim i znanstvenim saznanjima doprinosimo europskim, a ponekad i svjetskim, postupcima kreiranja politika. To nam omogućuje izradu integriranih procjena koje obuhvaćaju najširi raspon tema, a utemeljene su na pouzdanim podacima i iskustvu.

Kako bismo osigurali znanje koje je Europi potrebno za ostvarenje ciljeva održivosti, činit ćemo sljedeće:

- pretvoriti se u fleksibilniju i inovativniju mrežu znanja koja bolje povezuje bogato iskustvo pojedinih zemalja s europskom razinom
- poticati aktivniji angažman na nacionalnoj razini putem aktivnosti u kojima sudjeluju različita tijela, organizacije i javnost
- surađivati s drugim vodećim mrežama, kao što su Mreža agencija za zaštitu okoliša te mreže i udruženja za izvješćivanje i znanost
- prepoznati zajednicu znanja na europskoj razini i surađivati s njom kako bi se osiguralo potpuno iskorištavanje ulaganja u istraživanje i inovacije u Europi
- prepoznati nove nedostatke u znanju i razmotriti zajednička djelovanja s relevantnim partnerima, uključujući agencije EU, kao što su Europska agencija za kemikalije, Europska agencija za sigurnost hrane i Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti, kako bi se ti nedostaci uklonili
- nastaviti jačati suradnju s međunarodnim institucijama u ključnim procesima na regionalnoj i svjetskoj razini, uključujući tijela Ujedinjenih naroda i konvencije, u pogledu obveza izvješćivanja i tema od zajedničkog interesa.

STRATEŠKI CILJ 4

Potpuno iskorištavanje potencijala podataka, tehnologije i digitalizacije

Potporna provedbi i daljnjem razvoju političkog programa Europe, prihvaćanje Europske podatkovne strategije i Digitalne agende za Europu, potencijal velikih podataka, umjetne inteligencije i promatranja Zemlje radi boljeg osiguravanja informacija

Digitalne tehnologije, podatci iz novih izvora i promatranja Zemlje te računalni kapaciteti u prošlom su se desetljeću razvijali dosad neviđenom brzinom. Iz tih promjena proizašle su nove prilike i novi izazovi. Novi podatkovni tokovi na višestrukim prostornim razinama sve se više integriraju u afirmirane izvore podataka, povezuju s društveno-gospodarskim varijablama te spajaju s podatcima dobivenima gotovo u stvarnom vremenu s pomoću satelita i *in situ* promatranja.

Budući da tijekom sljedećeg desetljeća očekujemo nastavak podatkovne revolucije i digitalizacije te kako bismo poboljšali svoj rad na podatcima i znanju, činit ćemo sljedeće:

- pojačati razmjenu podataka, automatizaciju te pojednostavnjenje praćenja i izvješćivanja u cijeloj mreži
- u svojoj ulozi vodećeg europskog centra za podatke o okolišu, omogućiti da se svi naši podatci mogu pronaći i ponovno iskoristiti te da su interoperabilni i dostupni
- iskoristiti puni potencijal podatkovnih i informacijskih usluga programa Copernicus, građanske znanosti, velikih podataka i umjetne inteligencije
- povećati pravodobnost, usporedivost, granularnost i integraciju podataka, uključujući potencijal za određivanje referentnih vrijednosti
- osiguravati stalne inovacije koje se temelje na podatcima, uz naglasak na ostvarenju napretka u području rudarenja podataka, analitike, zemljopisnih informacijskih sustava, vizualizacije podataka i modeliranja radi redovitog ažuriranja pokazatelja
- olakšavati razmjenu iskustava, tehničku podršku i pojednostavnjenje postupaka koji su potrebni za bolju provedbu postojećih politika
- istraživati i, prema potrebi, ocjenjivati međusobne poveznice između digitalizacije te ekološke i društvene održivosti.

STRATEŠKI CILJ 5

Doprinos ostvarenju naših zajedničkih ambicija

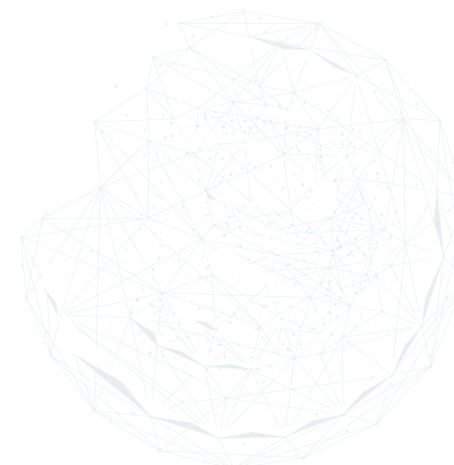

Razvoj struktura, stručnih znanja i kapaciteta na razini naše mreže kako bi se ispunile različite i sve veće potrebe za znanjem, osiguranje i diversifikacija resursa potrebnih za ostvarenje naše zajedničke vizije

Zbog stalnih promjena praksi u području znanja, tehnologije, komunikacije i upravljanja organizacije i mreže moraju prilagođavati i modernizirati postojeće strukture i alate te ulagati u nova područja. Kako bismo zauzeli ulogu predvodnika u tim promjenama i ostvarili svoje zajedničke ambicije, činit ćemo sljedeće:

- privlačiti najbolje stručnjake i ulagati u svoje osoblje kako bismo razvili i sačuvali kompetencije i stručno znanje potrebno za ostvarenje te vizije
- osigurati usmjerenu diversifikaciju baze financijskih resursa EEA, uz zaštitu institucijske uloge i neovisnosti Agencije
- tražiti financijska sredstva potrebna za iskorištavanje punog potencijala podataka iz programa Copernicus čvrstim umrežavanjem s drugim ključnim dionicima koji povezuju sve veće podatkovne tokove s kreatorima politika
- povećati sudjelovanje EEA i Eioneta u relevantnim istraživačkim projektima EU te time ojačati našu ulogu pri sučeljavanju znanosti i politike
- istražiti mogućnosti financiranja financijskim instrumentima EU kako bi naša mreža mogla olakšavati provedbu politika gdje je to potrebno i podupirati zajednice u praksi
- jačati kapacitete u zemljama članicama i zemljama suradnicama kako bismo osigurali da se naša mreža može prilagoditi promjenjivim potrebama i zahtjevima
- podupirati razvoj stručnih kapaciteta i inovacija u području znanja u našoj mreži putem strukturiranih mehanizama, kao što je EEAcademy (Akademija EEA)
- podupirati stručno znanje i zahtjeve povezane s potpunom provedbom politika i zakonodavstva EU povezanih s okolišem i klimom na zapadnom Balkanu.

Ostvarenje tranzicije prema održivosti zahtijevat će suradnju u svim područjima politike i na svim razinama vlasti radi pokretanja promjena i mjera na razini cijelog društva. To podrazumijeva dosljedne doprinose iz različitih područja politike, od istraživanja i inovacija, gospodarstva, industrije, tržišnog natjecanja i trgovine do zapošljavanja, obrazovanja i socijalne skrbi.

Područja rada

Svaki od pet strateških ciljeva ostvarivat će se u svim našim područjima rada.

EEA i Eionet imat će ključnu ulogu u podupiranju okolišnih i klimatskih mjera u okviru europskih politika, Europskog zelenog plana te posebno u provedbi 8. programa djelovanja za okoliš, kao i u izvršenju preuzetih europskih obveza na svjetskoj razini.

Razumijevanje međusobnih poveznica unutar tih područja rada i između njih bit će naš prioritet. Ta područja rada obuhvatit će proizvodne sektore (poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i industriju) te sustave proizvodnje i potrošnje (energiju, mobilnost, hranu i zgradarstvo), uključujući analize tih sektora i sustava.

1 Bioraznolikost i ekosustavi

Pružat ćemo informacije potrebne za donošenje mjera usmjerenih na zaštitu bioraznolikosti i obnovu ekosustava kako bi se oni na održiv način prilagodili potrebama ljudi te ćemo ocjenjivati te mjere. Podupirat ćemo aktivnosti praćenja, izvješćivanja i evaluacije utemeljene na podatcima, posebno u okviru Strategije EU za bioraznolikost do 2030., tako što ćemo činiti sljedeće:

- pridonositi sustavima za praćenje i promatranje kojima se poboljšavaju tokovi podataka o stanju bioraznolikosti i pritiscima na nju te o promjenama u morskim, vodenim i kopnenim ekosustavima
- poboljšati razumijevanje kumulativnih učinaka invazivnih stranih vrsta, onečišćenja, klimatskih promjena te intenzivne upotrebe i prekomjernog iskorištavanja prirodnih resursa, bioraznolikosti i ekosustava
- unaprijediti svoju ocjenu ključnih sustavnih pokretača koji utječu na bioraznolikost i ekosustave
- poboljšati upotrebu ekoloških i ekonomskih analitika i modeliranja kako bi se našim ocjenama bolje podupirale prakse upravljanja utemeljene na ekosustavima
- podupirati pristupe rješenjima utemeljenima na prirodi, usmjeravajući se na zaštitu i obnovu ključnih ekosustava i održivo upravljanje tim sustavima, među ostalim i u kontekstu mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih i biogospodarstvo
- jačati svoju potporu djelotvornoj i dosljednoj provedbi međusobno povezanih strategija EU na temelju Europskog zelenog plana, kao što su Strategije „od polja do stola“ i nulte stope onečišćenja, te politika povezanih s njima, istodobno nastavljajući svoj rad na uključivanju bioraznolikosti u sve gospodarske sektore i sustave koji ovise o prirodi, kao što je prehrambeni sustav.

2 Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba na njih

Pratit ćemo europski napredak prema klimatskoj neutralnosti i otpornosti te podupirati razvoj, provedbu i evaluaciju relevantnih politika i pratećih mjera u kontekstu širih europskih ciljeva održivosti tako što ćemo činiti sljedeće:

- prikupljati i objedinjavati relevantne podatke i informacije o emisijama stakleničkih plinova te učincima klimatskih promjena, osjetljivosti na njih i prilagodbi na njih, provjeravati kvalitetu tih podataka i izvješćivati o njima
- analizirati i ocjenjivati te podatke u odnosu na europske i nacionalne ciljeve i obveze u pogledu ublažavanja i prilagodbe
- pratiti provedbu i učinke nacionalnih politika povezanih s klimom i pratećih mjera usmjerenih na sektore kao što su energija, promet, graditeljstvo, poljoprivredu, šumarstvo i drugi oblici iskorištavanja zemljišta
- utvrditi sinergije i kompromise u politikama ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih u odnosu na druga pitanja u pogledu okoliša, kao što su bioraznolikost, onečišćenje zraka, slatkovodni i morski okoliš
- razvijati znanje o rješenjima za suočavanje s izazovima u pogledu okoliša i održivosti u sustavima energije i mobilnosti.

3 Ljudsko zdravlje i okoliš

Ocjenjivat ćemo učinke onečišćenja zraka, tla i vode te buke, kemikalija i klimatskih promjena u Europi na zdravlje. Podupirat ćemo europske ambiciozne ciljeve u pogledu nulte stope onečišćenja te razvoj, provedbu i evaluaciju relevantnih mjera na europskoj i nacionalnoj razini tako što ćemo činiti sljedeće:

- procjenjivati izloženost građana onečišćenju okoliša, kemikalijama i klimatskim promjenama u Europi te učinke na njihovo zdravlje
- procjenjivati koristi za zdravlje i dobrobit koje mogu donijeti čišći okoliš i zdravi ekosustavi te, s druge strane, prepoznavati nove rizike i učinke na zdravlje povezane s degradacijom ekosustava
- podupirati pravodobno izvješćivanje o tematskim podatcima i informacijama koji se prijavljuju na temelju mjerodavnog zakonodavstva, njihovu obradu i širenje te praćenje napretka prema ostvarenju ciljeva europskih politika
- utvrditi posljedice koje okolišni pritisci europskih društveno-gospodarskih sektora i sustava imaju na zdravlje te koristi koje mogu donijeti mjere i politike ublažavanja
- dodatno isticati utjecaj koji društveni čimbenici, uključujući društvene nejednakosti i ponašanje pojedinaca, mogu imati na izloženost stresorima iz okoliša i osjetljivost na njih, u skladu s načelima pravedne tranzicije iz Europskog zelenog plana.

4 Kružno gospodarstvo i upotreba resursa

Ocjenjivat ćemo napredak europske tranzicije prema kružnom gospodarstvu i svoje znanje o pritiscima na okoliš i klimu koji nastaju zbog proizvodnje i potrošnje sirovina, proizvoda, usluga i otpada u Europi. Podupirat ćemo provedbu Akcijskog plana za kružno gospodarstvo i s njime povezane europske i nacionalne politike tako što ćemo činiti sljedeće:

- procjenjivati napredak europske tranzicije iz linearnog prema kružnom gospodarstvu uz naglasak na lance vrijednosti ključnih proizvoda te inovativne usluge i modele poslovanja
- isticati prilike za povećanje cirkularnosti, uključujući recikliranje i ponovnu uporabu sekundarnih sirovina, primjenu načela automatske sigurnosti i održivosti, ekoloških inovacija i dobre prakse te utvrđivati prepreke postizanju veće cirkularnosti
- pratiti napredak prema europskim ciljevima politike o sprječavanju stvaranja otpada i održivom gospodarenju otpadom
- ocjenjivati učinke europskih sustava potrošnje i proizvodnje na okoliš i klimu iz europske i svjetske perspektive s naglaskom na sektore koji zahtijevaju znatne resurse te međusobnu povezanost kružnog gospodarstva, inicijativa za dekarbonizaciju i biogospodarstva.

5 Kretanja, izgledi i odgovori u pogledu održivosti

Pružat ćemo informacije potrebne za rasprave o pitanjima održivosti i tranzicije tako što ćemo ocjenjivati sinergije i kompromise svojstvene istodobnom uravnoteženju ekoloških, gospodarskih i društvenih ciljeva tako što ćemo činiti sljedeće:

- ocjenjivati kretanja i izgled u pogledu održivosti u Europi i cijelom svijetu s obzirom na prioritete, sektore, sustave i politike povezane s okolišem i klimom za potrebe Europskog izvješća o okolišu – stanje i izgledi za 2025. i 2030.
- podupirati okvire praćenja utemeljene na pokazateljima koji pridonose napretku u ostvarenju prioriteta EU politika, posebno 8. programa djelovanja za okoliš, pregledom provedbe politika povezanih s okolišem i Europskim zelenim planom
- pridonositi praćenju i ocjenjivanju, u suradnji s pojedinim zemljama, napretka u ostvarenju ekoloških i klimatskih prioriteta u odnosu na ciljeve iz Programa UN-a do 2030. i Ciljeve održivog razvoja
- ocjenjivati međusobnu ovisnost društvene, gospodarske, ekološke i upravljačke dimenzije održivosti, uključujući pokretače promjena, pozitivne sinergije i nepovoljne vanjske utjecaje
- sudjelovati s ključnim partnerima u strateškom predviđanju i postupcima s dionicima relevantnima za EU radi stjecanja saznanja i spoznaja primjenjivih u praksi o mogućnostima za tranziciju prema održivosti
- podupirati razvoj znanja o sustavnim tranzicijama koje se odnose na sinergije, rizike, inovacije te integraciju i dosljednost politika, uz naglasak na gradove i financijski sektor
- ocjenjivati načine na koje se održivim financijama može poticati rad na postizanju održivosti u okviru planova za oporavak nakon pandemije i promjenjivog makroekonomskog konteksta.

područja rada

